

KUTASI HORVÁTH KATALIN

Mustra

Ahogy ott álltam, egyre feszültebbé váltam. Tele voltam bizonytalansággal, pedig döntenem kellett volna végre. Az idő meg mintha szándékosan felgyorsult volna, ellenem dolgozott. Élvezte, hogy ki vagyok neki szolgáltatva. Nem is tudtam, kire is haragszom jobban: a múltó percekre, vagy saját magamra. Boszorkányos kacajokot hallottam ki az óra ketyegéséből. Aztán hirtelen feltártam az ajtót, s magamat is meglepve váratlanul felcsattantam:

– Már megint itt illegeted magad? Mégis ki kíváncsi rád éppen most?! A múltkor is tiszta gyötrődés volt az egész nap veled! Szerintem talán még élvezted is, hogy fájdalmat okozhatsz! Rossz belegondolni is!

– Ohó! Hát ez a hála?! Kösz, hogy elviseltél! Micsoda megpróbáltatás lehetett! Csak mondom, hogy sokan örülnének ám, ha megkaphatnának! Kicsit furcsák az igényeid! Túl finnyás vagy, nem gondolod? Hozzám kéne szoknod! Ne feledd, általam kiemelkedhetsz! Ez is számít, nem?

– Tudod, az a baj, hogy én máshogy, vagy talán... sehogy sem szeretnék kitűnni! Amúgy most legszívesebben csak úgy elsétálnék, fittyet hányva mindenre...

– Akkor most mit is akarsz? Döntsd el végre! Ki ér rá bajlódni veled, ki kíváncsi a siralmaidra? Nézzétek, nekiáll itt lellezni...

– Hát te is itt vagy? – fordultam el terhessé váló vitapartneremtől, és sietségemről alaposan megfélekezve elgondolkodva nézelődtem tovább.

– Hahó! Én sem kellek? Én sem felelek meg? Tán engem is ejtesz? De most tényleg... Ennyi volt csupán? – lepett meg a másik kihívó hangjával. Egészen kikököntett rövid kis méltázásomból, de az események igencsak felgyorsultak, csak úgy kapkodtam a fejem. Olaj volt minden egyes szó a tűzre, valószínű perpatvar kezdett kialakulni miattam körülöttem.

– Ugyan, te cafka! És mégis mit képzelsz, mitől vagy jobb, mint én? – válaszolt helyettem Piroska. Amúgy – mint bárki láthatja – esélyem sem volt megszólalni ebben a pillanatban.

– Attól, hogy te régebb óta próbálkozol nála, többet mutogathattad, kínálgathattad magad, semmivel sem vagy előrébb!

– Már ne is haragudj, nincs veled semmi baj, de most egyszerűen nem rád van szükségem! Egy kicsit merev vagy, és túl komor, most valami másra vágyom! – magyarázkodtam Pepitának.

– Na vonulj vissza, kisanyám! Hallottad, vagy nem értesz a szóból?! Hagytad magad befűzni! Ne lógasd az orrod! Más is járt már így!

Nem tudom, miért érezte magát ennyire nyeregben Piroska, de egyre inkább bosszantott. Szerencsére volt, ki megféleljen helyettem, jól felvágták a nyelvét Pepitának is:

– Aztán mégis mire ez a fene nagy öntudat, te drága? Ha jól látom, itt labdába se rúghatsz éppen! Netán tévednék?

Hogy mit válaszolt Piroska, arra nem is figyeltem, mert másvalaki kötött le anélkül, hogy megszólalt volna.

– Szívem szerint téged választanálak... – szoltam elérékenyülve, de a bensőséges pillanatot azonnal széttiporta a kikérő, agresszív hang:

– Ezt a lepusztult, olcsó kis kur...

– Elég volt! Hallgass! – szakította félbe Piroska féltékeny kirohanását Dorka. – Te mindig csak saját magadra gondolsz! Hogy megőrizd az alakod, hogy tökéletes legyen a formád. Hogy ragyogj! Hogy mindenki szeme megakadjon rajtad. És egyszerűen képtelen vagy igazodni, alkalmazkodni.

A pillanatnyi hökkent csendet kihasználva gyorsan még ennyit tettem hozzá elégedetten mindehhez:

– Igaza van Dorkának! Állandóan csak nyomást akarsz gyakorolni rám, egyáltalán nem hagyod, hogy magam lehessenek. Nem segítesz, hogy jól érezzem magam a bőrömben... Kezdetől fogva be akarsz törni, egy kicsit sem idomulnál hozzám. Nem elég, hogy el kell viseljelek, még jópofát is kell vágnom hozzád! Szó sem lehet rólad!

Piroskának majdnem torkán akadt a szó, s ajkára fagyott a korábbi gúnyos vigyor, de nem adta fel egykönnyen a harcot. Könnyed kis eleganciája sok mindenen átsegítette már. Most egy fokkal finomabb hangot ütött meg, de a cinizmustól nem tudott megszabadulni:

– Na igen, rád ismerek, ez vagy te! Ha csak lehet, a könynyebbik utat választod! Mindig csak a saját kényelmeddel vagy elfoglalva! Sutba dobod az illemet, füttyülsz az elvárásokra, megveded a klasszikus, elegáns formákat!

– Ugyan, Piroska, miért baj az, ha valaki lezser vagy sportos? Miért kell mindenkinek úgy kinéznie, mintha skatulyából rántották volna elő?! – kérdezte szelíden Dorka.

– Kényeztesd csak, járj a kedvében, úgyis arra vágyik, aztán ha megun, ha elhasznált, szépen eldob, s tán meg sem köszöni, hogy hasznára voltál! Ne mondd, hogy nem szóltam! Sok ilyet láttam...

Már-már egész barátinak tűnt az egyébként harcias amazon, szinte meglágyult a hangja, s miközben belegondolt mindebbe, elfelejtkezett cinizmusáról, visszatetsző magakelletéséről, ott állt pőrén feltárukozva, s bevallom, csaknem megenyhültem irányában.

Piroska észrevehette pillanatnyi szimpátiámat, mert egy gyenge kis kísérletet tett még:

– Tudod, hogy velem bárhol megjelenhetsz, akár fel is léphetsz!

Persze kezdett volna visszatérni fellengzős hangszíne, sérődös, kioktató hangneme, de megszólalt az előszobacsengő, így csak ennyit válaszoltam:

– Igen, de veled sajnos mindig tudom, hol szorít a cipő...

Az újabb csengőszóra összerezzenem, majd – inkább ösztönösen, mint tudatosan – kinyitottam a bejárati ajtót, s magamat is meglepve gondolkodás nélkül Peti nyakába ugrottam. Mintha a megmentőm toppant volna be.

– Mezítláb jössz? – tréfálkozott. – Ugye nem ebben a piros topánkában akartál meghódítani? Még ez a pepita kis surranó is sokkal jobban megfelelne a célnak!

Na erre aztán szívből elnevettem magam, mert tompán ugyan, de hallottam még Piroskáék reakcióját. Egyszerre éreztem meg az újra felerősödő, önző sértődöttséget és a Pepitában szétáradó, jóleső elégtételt.

Be kell vallanom, Peti természetes viselkedése, jókedélye engem is egy csapásra felszabadulttá tett, s elcsendesedtek bennem a kétely hangjai. Peti közvetlensége elvette az első igazi randi nyugtalan feszültségét, s minden olyan egyszerűvé vált ott, a nyitott cipősszekrény előtt. Valahogy nem is jutott eszembe, hogy gyorsan becsukjam az ajtaját, s így elleplezzem tanácstalanságomat.

– Tudod, Panka, én ezt a dorkót ajánlanám ma délutánra! – mutatott Dorkára, legkedvesebb s egyben legkényelmesebb lábbelimre.

– Jól választottam! – sugalmazták érzékeim, miközben há-lás örömmel néztem Petire. De ezt mondtam:

– Ó, Peti, imádom ezt a csukát! Nekem is Dorkához húzott a szívem, bevallom! De jó, hogy itt vagy!

– Te nevet adsz a cipőidnek, Panka? – kérdezte, miközben finoman megsimogatta az arcom. – Neked csak ne húzzon máris máshoz a szíved! Na, mehetünk?

– Hova viszel?

– A Normafához.

– Az lett volna csak igazán a neked való terep, Piroška! – nevettem, miközben rácsuktam a cipősszekrényt.

Annyira lekötött Peti csodaszép, mosolygós szeme, kelle-mes hangja, hogy a bejárati ajtó finom kattánását már alig hal-lottam. Vagy tán nyitva felejtettem? Egy biztos: szívembe zár-tam őt.

Beszélgetünk

– Te nem lehetsz itt! – csóválom fejem. – Elfogult szeretet-tel nézel most is, és ahogy megszólalsz, már meg is csuklik a hangod.

- Nagyon büszke vagyok rád, csillagom!
- Tudom, hogy álmodok! Mosolyog a szemed, tiszta a tekinteted, mint régen. Itt ülsz, a szokott helyeden, a konyhában. Képtelenség!
- Gyere már, ülj ide egy kicsit az ölembe!
- Most nem azért, de...
- Na gyere, hisz tudod, mindig az én kislányom maradsz!
- Igen, igazad van! – adom meg magam. – A te szemeddel látok, a te génjeidet hordom. Felismerem magam benned. Felismerlek magamban. Ez a te turcsi orrod, ez a te tömzsi kezed.
- Tedd egy kicsit a kezembe, angyalom!
- De hisz...
- Ne foglalkozz vele! Csak add!
- Hát ezért nem lehet igaz. Hisz úgy elvékonyodtak az ujjaid az utóbbi időkben! Kerested a gyűrűt, amit majd hatvan éve nem hordasz, s amit én sosem láttam. Ez a kéz viszont a gyerek- és ifjúkoromból való. Ezzel fontad be valaha szoroson a copfjaim!
- Hagyd még egy kicsit, ne húzd el! Nehezedj rá nyugodtan a térdemre, megtartalak!
- Dehogy tudnál megtartani, ha most valóban itt lennél! Csonttá és bőrré soványodtál, visszafordíthatatlanul elerőtlenedtél. Értetlenül néznél rám, s nem ülnél meg ilyen nyugodtan. Kényszeres mehetnéked volna, de pár lépés után összeesnél. Nem is tudom, hogy szednélek össze a földről egyedül, mert mamuska már nem tudna segíteni.
- Nem tudom, olyan furcsa érzésem van, mintha anyu már nem is lenne...
- Nem tud bejönni hozzád, nagyon fáj a lába, a feje is betört, nagyon szédül, de beszélhetek telefonon. Jó lesz?
- Tinka? – néz rám.
- Kati. Én vagyok, papus, Kati. Anyu a telefonban várja, hogy beszélj.
- Ti... Tinka... – elfúló hangja még inkább álomszerű. – Jól vagy, drá... drága kisanyám?

– Papus, én jól vagyok. Kati vagyok. Mondd meg anyunak, te hogy érzed magad!

– Jóóól. Csak... én már nem... nem kerülök haza! Soha többé!

– Dehogynem! Csak enned kéne. Meg kell erősödnöd, és akkor hazajöhetsz! Mamus, majd megyek, otthon beszélünk. Szia! Papus, nem ülsz fel egy kicsit? Nem innál? Segíték!

– Jó. Próbáljuk meg még egyszer! – bólint értetlenül. – Hol vagyok? Miért vagyok itt?

– Papa, te nem lehetsz itt, hisz... De a múltkor igazán éreztelek a napfény melegében. Mintha megsimogattál volna.

– Katuska, megfogod egy kicsit?

– A régi trükk. A régi, huncut tekintet. Résnyire nyitva hagytam a szobád ajtaját, mintha bármikor kiléphetnél rajta. Mintha ott olvasnál vagy könyvelnél az íróasztalodnál most is. De a folyosón maradtál. Hanyatt fekszel, s furcsán, zavarodottan nézel fel rám. Mint amikor rajtakaptalak, hogy a fiókot locsolod. Vagy amikor félmeztelenül kilestél a folyosóra a kórházban. El akartál volna sétálni? Vagy csak szükséged volt valamire?

– Azt mondta anyu, csak néhány infúzió, és hazamehetek...

– ingatja fejét. – Nem hiszem, hogy ez kórház! Itt úgy beszélnek velem, mint egy kutyával!

– Dehogy, papuska, olyan szépen szólt a nővér, pedig nem is látta, hogy itt vagyok...

– Jól van. Mindegy. Vigyázz édesanyádra!

– Hiányzol!

Kijajdulás (apeva)

Ha
sínen
csikordul
szenvedésünk,
kisiklunk végleg?

Ladányi Mihálynak

Élhettem volna gyönyörűen én is,
Szépen szóltál, igen, Ladányi Mihály!
Miért nem tettük, hisz adva volt minden,
Hát hogy nem vettük észre rögtön a csodát?
Elmentünk mellette? Szebbet kerestünk?
S közben oly sok tövis tépte egyre csak húsunk,
S míg sebünket nyaldosva magunkat figyeltük,
Nem fogott fel egy kincset sem gyatra szemünk.
Emlékképeinket pörgetve vissza
Oly nyilvánvaló már az összes gyönyör,
S mindig oly késő a felismerés...
De mily könnyű mindezt kívülről meglátni,
S míg belülről szemléljük, kapzszik vagyunk,
Szorongva félünk, hogy elveszik tőlünk,
Mit mi magunk nem mertünk
Birtokolni soha!

Pokoli ostor

Soha nem alszik a démon a mában,
Nyelvét kiöltve a létbe harap.
Kéjjel pusztítja az ártatlan reggelt,
Beteg a vágy, mely perzselve hajt,
Talán a pokolból kölcsönzi kedvét,
Harapdos falánkul, kaján a tánc.
Vörös a pirkadat, vörös az alkony,
Lángtól heves a dübörgő ég,
Égni fog, hiába fetreng a porban,
Felgerjed, repül, a pernyével száll
A gőgös, a rontó, az izgága mámor,
Az augusztusi égbolt, a forró homok,
S minden, mit suhint a narancsos lángnyelv,
A pokoli ostor, a tüzelő kín!

Káromlás

Varjak gyülekeznek, fenyegetik létem,
Akármerre nézek, sötétlik jövőm.
Rikácsolva szállnak, menekülnék tőlük,
Jajszavam nem hallik túl messzire már.
Új utakra vágyom, riasztanak mégis,
Sóhajom elnyomja éles hangjukat,
El is felejthetném, mit akarnak tőlem,
Ráérnek még elkárogni pusztulásomat.
Eddig sem szerettem nagy tömegben őket,
Gépiesen ismétlik csak káromlásomat.

Rabként (pundurka)

Kifordít magunkból
szörnyű gyötrelmünk,
hagyd, hogy láncunk
széttépjem!

Felhők szárnyán

Békét kötöttem én a Sorssal,
Átkozódni már nem fogok;
Boszorkányos, víg száguldásom
Felhők szárnyán kelt nyílt titok.
Ebet sem kötök többé karóhoz,
Letettem valahány fegyverem,
Megalkuszom én a világgal,
Vágyaim seprűvel kergetem.
Nem perlekedek az Éggel,
Csupán csökkentett sebességgel
Utazom messze, a végtelenbe,
Hattyúdalomat énekelve.

Keresek valamit

(József Attila nyomdokán)

Telve vágyakkal lesem a napot,
Nem hagyom itt a csapot s a papot,
Játszom a rabot.

Keresem egyre, hogy miért is élek,
Nemcsak magamnak, másnak is remélek.
Nem, nem henyélek.

Fáradok néha, mert meg nem állok,
Álmomban másik vonatra szálllok,
Váltóra vágyok.

Befelé sírok, hallgatok inkább,
Bűnök nélkül a lelkem is tisztább,
Vegyetek mintát!

Soha nem nyugszom, forgok a körben,
Kicsit mást látok én a tükörben,
Bámulok csöndben.

Feledem lelkemnek véges voltát,
Sikálom lepedőm véres foltját.
Ki nyújtja jobbját?

II-vers

Nem a kapu,
a lélek nyikordul,
ha nyílik finom szó révén.
Csikorgó vágyakkal recézett
kulcsokat vár, és fáj...